

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznika. — Inzerati do 80 petič in 2. do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351

PRIPRAVE ZA OBNOVO MONARHIJE V NEMČIJI

Hitlerja je spravil na krmilo bivši cesar Viljem, da skupno s Papenom in Hugenbergom odstrani republiko in proglasi monarhijo

Berlin, 3. februarja. Politični dogodki v Nemčiji so se začeli razvijati s filmsko naglico. Kakor je bila Hitlerjeva vlada imenovana brez pogajanj s parlamentarnimi skupinami kar po zaključku sporazuma, tako je sedaj bil tudi državni zbor razpuščen, ne da bi se resno poizkušalo najti večino za Hitler-Papenovo vlado. Že v sredo zvečer je predsednik republike Hindenburg podpisal ukaz o razpustu Reichstaga, ki ga je Hitler takoj nato razglasil po radiju in pri ti priliki razvil nekak program svoje vlade, ki pa ne pove nič novega, marveč se otepa z znanimi nacionalističnimi in hitlerjevskimi frazami o prepovedi Nemčije in o priboritvi popolne svobode na zunaj in znotraj. Edino, kar je važno iz tega njegovega govora, je napoved najostrejšega kurza proti levčarjem, pred vsem proti komunistom. Istosčasno z Reichstagom je bil razpuščen tudi pruski deželni zbor. Nove volitve so razpisane za 5. marc. Vrhile se bodo po novem volilnem redu, ki ga je vlada že priporočila tako, da bodo izločene vse manjše stranke in se bo vršila borba prav za prav samo med nacionalnim blokom vlade ter centumasko-levičarsko opozicijo.

membe dosedanjega zakona, tako tudi to, da lahko glasujejo tudi tisti inozemski Nemci, ki bodo 5. marca v Nemčiji. Skrajni rok za vlaganje kandidatskih list je 19. februar.

Priloge za volitve

Berlin, 3. februarja. AA. »Deutsche Allgemeine Zeitung« piše, da se med vladnimi skupinami vrše razgovori o vzajemnem nastopu pri volilni kampanji. List naglašuje, da se ne sme pozabiti, da so se te skupine do zdaj ogorčeno pobijale. Vladne skupine bodo sicer pri volitvah postavile vsaka svojo listo, sporazumele se bodo pa v marsikaterih drugih vprašanjih volilne borbe.

Berlin, 3. februarja. Danes se je pričelo pod predsedstvom Hitlerja zasedanje konferencie narodno socialističnih voditeljev. Na konferenci razpravljajo o pripravah za volitve. Hitler se je odločil, da bo kandidiral na čelu vseh list narodnih socialistov. Dosedaj negativno volilno propagando je treba preokreniti v pozitivno smer. Hitler je obljubil, da bo osebno najvišje sodeloval v volilni propagandi. Govorilo se je tudi o ukrepih proti opoziciji ter se bili sprejeti važni sklepi, ki pa jih drže zaenkrat še v tajnosti. Vsekaror računajo v opozicijskih krogih s tem, da se bodo narodni socialisti posluževali najhujšega terorja. Socialni demokratje in komunisti naglašajo, da se bodo uprli z enakimi sredstvi.

Ukrepi zoper komuniste

Berlin, 3. februarja. Takoj po razpustu parlamenta je izdala nova vlada ostre ukrepe proti radikalnim socialističnim elementom. Prva in najznačilnejša odredba je bila prepoved komunističnih demonstracij in obhodov, ki jo je izdal komisar za Prusijo. Ta prepoved je stopila takoj v veljavo. Pruskemu primeru so sledile tudi vlade

drugih dežel. Preiskave so bile tudi v stanovanjih posameznih komunističnih voditeljev.

Pogreb ubitega hitlerjevkega voditelja in policijskega narednika, ki sta padla kot žrtvi komunističnih izredov povodom imenovanja Hitlerjeve vlade, se bo vršil na državne stroške. Položili so ju na mrtvaški oder v berlinskem občinskem domu. Oddelek policije ima častno stražo. Pogreba se bo udeležila tudi policija in več oddelkov narodnosocialističnih napadalnih organizacij. Verjetno je, da se bodo udeležili pogreba tudi zastopniki državne in pruske deželne vlade.

Novi poboji v Berlinu

Pariz, 3. februarja. AA. Iz Berlina poročajo: Tu je spet prišlo do krvavih spopadov med nacionalnimi socialisti in komunisti. Dva človeka sta ubita, 7 ljudi je ranjenih.

Vpliv na razorožitveno konferenco

Pariz, 3. februarja. AA. »Journal« sprejema otvoritev novega zasedanja razorožitvene konferencie z rezervo in pravi: Dela na razorožitveni konferenci je nemogoče uspešno zaključiti do 5. marca t. l., ko ima Nemčija volitve. Zakaj bi tedaj še z razorožitvijo delali Hitlerju reklamo za volitve? To ne bi bila nikakršna politika! Ker razen tega ni mogoče navezati razorožitvene konferencie na priprave za gospodarsko konferenco, ko kaže anglo-ameriška polemika, da se nam obeta za konec Hooverjevega režima še hujša trgovska vojna — zakaj ne bi potem rajši počakali pomladi, ko pride na površje Roosevelt in bo nemški narod na volitvah že izrekel svojo sodbu?

Berlin in Rim

Hitler napoveduje najtesnejše zavezništvo z Italijo, ker se borita za enake cilje

Rim, 3. febr. Hitler je sprejel ločeno od ostalih inozemskih novinarjev zastopnike italijanskega tiska ter jim podal daljšo izjavo, v kateri pravi med drugim:

V vseh letih svoje borbe za prevzem oblasti sem vedno povdarjal potrebo tesnega zavezništva med Italijo in Nemčijo. Tudi sedaj, ko sem prevzel vodilno mesto v nemški politiki, sem odločen še bolj kot poprej zastopati to stališče, ker sem prepričan, da bo tesno prijateljstvo in najožje sodelovanje med obema narodoma le koristilo miru Evrope. Italija se prav tako bori za mesto na soncu in za priznanje svojih življenjskih pravic. Iz tega razloga sta oba naroda na isti poti. Borita se za isto stvar miru in ravnotežja v Evropi. Zaradi tega ne bo težko določiti sporazuma za združitev skupnih naporov za enake življenjske cilje. Nemčija bo, dokler bo pod mojim vodstvom, storila vse, da pride do takega zblizanja in sodelovanja. Odločno moram zavrniti mnenje inozemskega tiska, da bo Hitler kot nemški kancelar postopal drugače, kakor je postopal Hitler kot vodja opozicije. Ugotoviti moram, da nisem mlatil prazne slame v opoziciji in da bom sedaj, ko imam v rokah oblast, svoje načrte z vsemi sredstvi skušal uresničiti.

Italijanski tisk objavlja to izjavo Hitlerja kot dokaz, da je treba v bodoče še bolj kakor dosedaj računati s tesnim sodelovanjem med Italijo in Nemčijo v vseh mednarodnih akcijah. Listi povdarjajo, da se bo to pokazalo najbolje že na sedanjem zasedanju razorožitvene konferencie v Ženevi.

Herriot o italijanskem revizionizmu

Italija bi hotela revizijo mirovnih pogojev samo na škodo drugih

Pariz, 3. februarja. AA. Bivši predsednik francoske vlade Herriot je včeraj govoril o sedanjih francosko-italijanskih odnosih.

Dokler sem bil predsednik francoske vlade, je dejal Herriot, sem skušal obnoviti staro francosko-italijansko prijateljstvo. Priznati pa moram, da so se vsi moji poizkusi v tem pravcu ponesrečili. To se je zgodilo zategadelj, ker vprašanje francosko-italijanskih odnosov ni tako enostavno, kakor si ga predstavljajo neki sentimentalci. Po drugi strani pa tiči vzrok tudi v realističnem pojmovanju zadeve s strani tistih, ki vladajo na oni strani Alp.

Spomine na svetovno vojno so v Italiji samovoljno izbrisali. Zastopniki Mussolinija nagašajo sami pred vsakim razgovorom s francoskimi ministri, da ne želijo govoriti o preteklosti, temveč le o sedanjosti in bodočnosti.

Italija, je nadaljeval Herriot, je na čelu pokreta, ki mu je cilj, da izpremeni obstoječe stanje v Evropi na glade na to, ali gre za versajsko, senžermensko ali nejlisko mirovno pogodbo. Italija želi te izpremembe tako, da pri te mene izgubi niti podi pridobljenege ozemlja in prisvojenih koristi. Nato je Herriot opozoril na nevarnosti, ki na-

stanejo v primeru teritorialnih izprememb v Evropi. »Kajti na čigav račun bi se te izpremembe opravile, če ne na račun držav, ki meje na Italijo in ki jim je spoštovanje mednarodnih pogojev življenjsko vprašanje?«, je vzkliknil Herriot. Mogoče se revizija mirovnih pogojev želi izvesti na mirnem način, čeprav o tem dvomim, zakaj fašistični režim vidi v vojni eno izmed tistih redkih sredstev, ki naj narod dvigne in prepodri. V vsakem primeru smo mi Francozi opozorjeni, da ne smemo pustiti v nemar paralelizma med Ciceronovimi teorijami in fašistično filozofijo.

Dožvel sem torej neuspeh, zaključuje Herriot, s svojimi poskusi, da dosežem zblizanje z Italijo. Po eni strani zato, ker Rim dolži Francozo, da hoče doseči hegemonijo v Evropi, z druge strani pa zato, ker nam Rim zamera naše iskreno prijateljstvo z Jugoslavijo. Zato, naglašuje Herriot, je treba delati na to, da se popravi razmerje med Beogradom in Rimom.

Iz šolske službe

Beograd, 3. februarja. Z odlokom prosvetnega ministra je premeščena na meščansko šolo v Tržiču učiteljica Frida Hvalat, dosedaj učiteljica meščanske šole v Lichtenbournem zavodu.

Roosevelt pred težavnimi nalogami

Rad bi rešil vprašanje dolgov in odstranil carinske ovire za oživiljenje gospodarstva — Anglija sondira teren

Warm Springs, 3. februarja. AA. Vse kaže, da pripravljajo novoizvoljeni predsednik Zedinjenih držav Roosevelt splošen načrt o izpremembi carinskega sistema vsega sveta in o stabilizaciji denarstva. Sprejem tega načrta naj bi bil pogoj za razveljavljanje vojnih dolgov.

Posebni poročevalci velikih ameriških listov javljajo, da je Roosevelt ponudil senatorju Hullu zunanje ministrstvo v novi ameriški vladi. Senator Hull je ponudbo sprejel. Prav tako poročajo, da sta Roosevelt in Hull že sestavila načrt v preureditvi carin po vsem svetu in o ustalitvi denarstva v raznih državah.

London, 3. februarja. AA. Na snočnem banketu, ki ga je priredilo društvo ameriških novinarjev, je Chamberlain na posebno jasen način opredelil stališče angleške vlade v dolgovnem vprašanju. Uvodoma je izjavil, da želi angleška vlada storiti vse, da doseže z ameriško vlado tak sporazum, da bo nato sprejemljiv tudi za druge države. O vprašanju dolgov ni mogoče razpravljati in se pogajati tako, kakor pri navadnih vprašanjih med dolžniki in upniki. Velika Britanija se bo vrnila k zlati podlagi šele, ko bodo izpolnjeni pogoji, ki jih je angleški delegat Leithross očrtal pred pripravljanim odborom za svetovno gospodarsko konferenco. Angleška vlada je tudi pripravljena pogajati se glede carin sočasno s pogajanjimi o vojnih dolgovih, toda v tem pogledu bo morala ameriška vlada prva dovoliti koncesije. Danes se Evropa

oborožuje proti svojemu boljšemu prepričanju, ker vlada med evropskimi narodi splošno nezaupanje. Vse dotlej, dokler bo Evropa živela v bolazni pred napadi, ji bo nemogoče očitati njeno oboroževanje.

Washington, 3. februarja. AA. Chamberlainov govor v društvu ameriških novinarjev v Londonu je napravil v Zedinjenih državah globok vtis. Edini, ki ga odklanjajo, so zdaj republikanski člani kongresa. Demokratiški senator Walsh pa je izjavil kratko: Angleži nas sedaj prepričujejo, da je v našem lastnem interesu, če znižamo ali črtamo vojne dolgeve. Moje osebno mnenje je, da se bomo o tem lahko tudi sami izjavili. Zunanje ministrstvo odklanja vsak komentar. Prav tako je odklonil izjavo o Chamberlainovem govoru novoizvoljeni predsednik Roosevelt.

Pariz, 3. februarja. AA. »Petit Parisien« priobčuje članek svojega newyorškega poročevalca, ki sodi, da bo težko doseči sporazum med angleškim in ameriškim stališčem pri pogajanjih o vprašanju dolgov, ki se bodo pričela začetkom marca v Washingtonu. V Ameriki se že slišijo glasovi, da obroka, ki zapade 15. junija, že nobena država ne bo več plačala. Drugi zopet pravijo, da si bo Roosevelt, ker ne bo hotel ugoditi Angležem, in pa da prepreči usodne posledice, ponudil moratorij za vse ameriške dolžnike. Že dosedanja pogajanja med Anglijo in Ameriko so pokazala, da se nasprotja velika.

Razprava o francoskem razorožitvenem načrtu

Načrt je zrajen na načelu: Brez varnosti ni razorožitve — Debata bo trajala več dni

Ženeva, 3. februarja. AA. Včeraj se je pričela razprava o francoskem razorožitvenem načrtu. Francoski načrt je prevzel mnoge predloge drugih delegacij, zlasti Hooverjevega razorožitvenega predloga. V splošnem je francoski načrt sinteza načel, ki so bila predebatirana tekom enega leta s strani raznih delegacij. Dve glavni misli francoskega načrta sta:

1. Razorožitev je neizvedljiva brez polnih ozirov na razmere na posameznih kontinentih in v posameznih državah, to se pravi, brez ozira na pogoje, ki jih stavijo posamezne vlade glede razorožitve v zvezi s svojo varnostjo;
2. naloga konference mora biti, da okre-

pi obrambo in zniža napadalne vojaške od-

delke. Iz teh dveh načelnih razlogov predlaga Francija rešitev razorožitve s postopno iz-

ravnavo vojaških statutih in z ravnopravnim sodelovanjem proti ponovni oborožit-

vi. Glavne točke tega načrta je danes popoldne tolmačil francoski delegat Massigli. Diskusijo je otvoril italijanski delegat, nakar bo govoril še delegat Nemčije. Razprava se bo nadaljevala vse jutrišnji dan. V soboto bo razprava prekinjena, da se sestane svet Društva narodov. Nadaljevala se bo v ponedeljek. Francoski zunanji minister Boncour bo nato odgovoril na kritiko francoskega načrta.

Doklada na železniške karte

Beograd, 3. februarja. Z veljavnostjo od 15. februarja se uvede posebna doklada za osebne železniške karte za vse razrede in vse vrste vlakov. Ta doklada znaša za vozne karte do 40 Din 1 Din, od 41 do 200 Din 2 Din in nad 200 Din 3 Din.

Daladier se danes predstavi zbornici

Pariz, 3. februarja. Danes popoldne se bo Daladierjeva vlada predstavila zbornici. Današnji jutranji listi napovedujejo, da bo dobila vlada po razpoloženju v parlamentu vsekakor 350 do 380 glasov, tako da bo imela za enkrat večino. Težkoče pa bodo nastale šele tedaj, ko bo prišla vlada s konkretnimi predlogi v pogledu sanacije državnih financ. Za deklaracijo vlade je v vseh političnih krogih veliko zanimanje. Z napetostjo pričakujejo zlasti izjave vlade o zunanji politiki z ozirom na spremembe v Nemčiji. Vlada je imela danes dopolne ponovno sejo, na kateri je izpolnila prvotni načrt svoje deklaracije.

Hripa na Angleškem

London, 3. februarja. Kljub vsem ukrepom oblasti se epidemija hripe na Angleškem naglo širi. V preteklem tednu je zahlevala samo v Londonu 64 smrtnih žrtev, dočim je umrlo v vsej Angliji na hripi v preteklem tednu 1934 oseb, dočim je bilo v prejšnjem tednu 1589 smrtnih žrtev. Zaradi tega so zdravniki odsvetovali angleškemu kralju in kraljici povratek v London, dokler se hripa ne poleže.

Delavski izgredi v Rumuniji

Bukarešta, 3. februarja. s. V Ploesti je prišlo danes do resnih spopadov med stavkoječimi delavci in med policijo, ki so imeli svoj vzrok v mezdniških konfliktih pri petrolejski družbi Romano - Americana. Ko je orožništvo odpoljalo večje število aretirancev na policijsko prefekturo v Ploesti, so ostali demonstranti alarmirali celokupno delavstvo ter organizirali ulične demonstracije. Državni podtačnik Calinescu, se je podal iz Bukarešte v Ploesti, da na licu mesta izvede preiskavo.

Japonci pripravljajo novo ofenzivo

Tokio, 3. februarja. Vrhovni svet japonske vojne mornarice je imel pod predsedstvom kneza Fusinija sejo, na kateri se je razpravljalo o pripravah za nove vojaške ukrepe za primer, da bo Japonska prisiljena izstopiti iz Društva narodov.

Peking, 3. februarja. g. Vsak dan se merja računati z vkorakanjem japonskih čet v provinco Jehol. Japonci korakajo iz Mukdena in Sanghajkvana proti mejam Jehola. London, 3. februarja. g. Kakor javlja »Daily Herald«, bodo Zedinjene države skupno z Društvom narodov nastopile proti Japonski, ako bo Društvo narodov sklenilo odločujoče ukrepe.

Francoski odrešenik

Pariz, 3. febr. g. Sedaj se je tudi pretenelo na francoski prestol, vojvoda Guise, vmešal v spore strank. Vojvoda objavlja manifest, v katerem očita republikanskemu režimu odgovornost za gospodarsko in finančno krizo. Vojvoda zahteva povratek k avtoritativni monarhiji ter izjavlja, da je pripravljen prevzeti vladno oblast.

Herriot predsednik zunanje komisije

Pariz, 3. februarja. g. Kakor javlja »Intransigant« bo bivši ministrski predsednik Herriot namesto Francoisa Alberta, ki je vstopil v vlado prevzel predsedstvo zbornice komisije za zunanje zadeve.

Vremensko poročilo JZSS

Kranjska gora. Temperatura —3°, barometer pada, jasno, sneg osršen, 15 cm novega, na staro podlago 30 cm. Bled. Temperatura —2°, brez oblakov, sneg osršen, 20 cm snega, led grapav. Bohinj. Temperatura —3°, oblačno, 40 cm snega.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2304.29 — 2315.65, Berlin 1359.58 — 1370.38, Bruselj 797.46 do 801.40, Curih* 1108.35 — 1113.85, London 194.30 — 195.90, New York ček 5709.64 do 5737.90, Pariz 223.79 — 224.91, Praga 169.56 do 170.42, Trst 292.46 — 294.86. INOZEMSKA BORZE Curih. Pariz 20.1925, London 17.56, New York 517.12, Bruselj 71.95, Milan 26.42, Madrid 42.40, Amsterdam 207.90, Berlin 123.86, Dunaj 72.96 do 69.50, Sofija 3.75,

Spremembe volilnega reda

Pariz, 3. februarja. AA. Iz Berlina poročajo, da je predsednik republike Hindenburg podpisal nredbo o izpremembah v volilnem zakonu. Uredba prinaša razne spre-

Maurice Bedel

Filipina

Roma

Dan po strašnem Angležinjinem zločinu je šel iz laboratorija in spotoma se je pogovarjal z enim izmed svojih učencev o nečem tako, da je vedno znova rabil besedo arzenik. Stražniki, ki so mu sledili za petami, so ga aretirali, privedli so ga pred družbo oficirjev, ki naj bi bili sodni dvor, ga obtožili zarote proti šefu vlade, češ, da ga je hotel zastrupiti, in ga obsodili na dveletno deportacijo na nezdrav otok v Tyrrenskem morju. To pa še ni bilo vse. Stanovanje so mu izropali, pohištvo pa pometali skozi okno. V pojasnilo stroge obsodbe in divje osvete je treba pripomniti, da je bil profesor Pelegrino na glasu kot dober, pravičen in duševno neodvisen človek, torej tak, kakršnih diktatura nima rada.

Po povratku z otoka so profesorju stanovanje vrnili: dal je popraviti okna, skromno je opremil stanovanje, salon je pa uredil tako, da je mogel v njem znanstveno delati, kajti njegovo stoličko, laboratorij in profesorsko plačo je dobil njegov učenec, ki je profesor na dan aretacije z njim govoril. In nadaljeval je svoje miroljubno delo, reševal je velike moze, ne pa da bi jih zastrupil.

Palpain in Grenadier sta ga šia obiskat. Komaj sta pa stopila na hodnik, so ju ogovorili trije individui, ki so ju vprašali, od kod prihajata, kaj bi rada tu, kdo sta, ali imata dokumente in kakšen je njun poklic.

— Kaj sva na meji nove države? — se je začudil Grenadier.

— Ne, gospod, — je odgovoril Palpain, — sva samo na meji zasebnega življenja.

V predsobi sta naletela na dva orožnika, ki ju je Grenadier spoštljivo pozdravil.

— Glej, glej, kdo bi bil mislil, da dela učenjak pod vladno zaščito, — je dejal. — Rad bi videl vsiljivca, ki bi si drznil motiti ga. Če bi naša republika tako skrbela za znanost in za učenjake, bi bilo z gospo Curie ali z doktorjem Calmettom enako.

Profesor ju je sprejel zelo prijazno. Bil je visok, zelo suh starec, zaznamovan z nesrečo, toda prizadevajoč si izbristati iz svojih potez vse, kar bi utegnilo vzbuditi v njegovih gostih sočutje. Bil je med svojimi gobami; v oktobru je bilo z vsemi temi strupeno mnogo dela.

— Gospoda, — je dejal zelo uljudno in prijazno, — oprostite, da vama morem primakniti samo ta dva lesena stolčka. Izdelal sem ju lastnoročno, noge niso enake in sedalo je slabo pooblaio.

Palpain je začel govoriti z njim o njegovih delih, vprašal ga je, kaj je z njegovimi odkritji.

Profesor je odgovoril, da je baš na stedi protistrupom nekaterih zelo strupenih mušnic in da je bil prejšnji teden deležen izredne sreče, da je mogel iztrgati smrti šestčlansko rodbino, zastrupljeno z mušnicami. Pripomnil

je, da mu sredstva žal ne dovoljujejo doseči uspeha tako hitro, kakor bi želel. — Toda opazil sem, da mi de dobro, če manj jem in pijem, — je dejal smeje. — Prihranki pri jedi in pijanju mi omogočajo nakup najnujnejših potrebščin. Kaj bi si torej še želel?

Komaj je izgovoril te besede, sta privedla orožnika iz predsobe vso oblojano in mlo prosečo ženo. Padla je pred profesorjem na kolena in mu začela vsa razburjena nekaj razlagati; pri tem se je pa prijemala za lase, kot da si jih hoče populiti. Končno se je začela zvijati na tleh in prelivati bridke solze.

— Može te žene, — je pojasnjeval profesor, — je zavžil strupeno gobo, če se ne motim mušnico. Dovolite, gospoda, da se od vaju poslovim. Poskusil bom rešiti tega nesrečnega. Prebiva 30 km od tod.

Spregovoril je nekaj besed z orožnikom, ki je takoj odšel in se vrnil s stražnikom. Sledilo je dolgo posvetovanje. Najprej so se posvetovali med seboj, potem so pa začeli zasliševati ubogo ženo, ki je kopicila prisego na prisego, se sklicevala na Madono, sklepala roke in pretresljivo tamala. Potem so stopili k telefonu, govorili najmanj četrte ure s predsednikom. In njihovim trditvam očitno ni verjel. Končno so se ponovno posvetovali in ko so bili spravili iz nesrečne žene dober tucat priseg na razne svetnike, so vzeli s seboj profesorja in njo ter odšli. Med prihodom in odhodom te nesrečnice je minilo najmanj pol ure.

— Zbogom, gospoda, — je dejal profesor. — Ne smem izgubljati časa. V takem primeru zastrupljenja je dragocena vsaka minuta.

Vstopil je z orožnikom v star avto-taksi, ki se je bila v njem pripeljala žena, in odpeljal se je, mahajoč (Grenadieru in Palpainu v slovo; stražniki so pa skočili v krasen avto in takoj prehiteli tega nevarnega sovražnika zakonite vlade.

— No, mar vas to ni presunilo? — je vprašal Palpain Grenadiera.

— Da, — je odgovoril Grenadier, — presunilo me je občudovanje opreme teh orožnikov. Le poglejte to krasno črno uniformo, te srebne gume in ta klobuk, pa primerjajte vse to s tuniko in čepico naših pandurjev. Ah, gospoda, mar ni to znamenje veličine te dežele?

XV.

Rafaelo je lahko živel kot bogataš, ker je dobival nagrade za vsakodnevna poročila policiji, poleg tega mu je pa dajala tudi lepa in radodarna grofica nekaj od svojih nagrad. Nosil je svilen perilo nežnih barv in njim odgovarjajoče, skrbno izbrane kravate. Vsako jutro je hodil v poseben zavod, kjer so mu oznažili suknjic in polikali hlače. In z denarjem, ki ga je dobival od policije zato, da jo je obveščal o nedoznih izjavah gospe Grenadier, je kupoval nji sami rože. Filipini pa bonbone.

Nekega večera je povabil svoje prijatelje v kino. Videli so Mussoinija, kako boža mlade leve, videli so ga, kako hipnotizira orla, kako pregleduje topove in tovarno za strupene pline, kako prisostvuje paradi gimnazijcev s puškami in v bolniške strežnice pre-

oblečenih deklic, videli so ga, kako izroča prapor fašistični korporaciji bolognskih ortopedov in fašistični uniji ciceronov z otoka Capri, kako nagovarja fašistično ligo mater, ki so rodile trojčke: to so bile aktualnosti. Ljudje so bili v hipu na nogah, po

dvorani je zadonelo iz tisočernih gri: »Evviva il Duce! Evviva la guerra! Očarami Grenadier je kričal z drugimi in ker ni vedel, kaj prav za prav kriče, je kričal na ves glas: »Prav pravi, prav pravi!«

Najmlajša republika v Tihem oceanu

Prebivalci Filipinskih otokov so si končno priborili samostojnost

S proglasitvijo neodvisnosti Filipinskih otokov je nastala v Tihem oceanu nova republika. Prezident Hoover je vložil sicer svoj veto, pa nič ni pomagalo. Skupina Filipinskih otokov je postala država Zedinjenih držav l. 1898, ko je ameriški admiral Demev uničil špansko vojno brodovje pod poveljstvom admirala Montoja. Ameriška vlada je kupila takrat Filipinske otoke od Španije za 15 milijonov dolarjev. Od takrat je bilo otočje neprestano v revolucionarni vihri, ena vojna je sledila drugi, delali so se poskusi s parlamentarno vlado in vsaj z delno nadvlado ter končno z zmagovitim pokretom za popolno neodvisnost. Filipinski otoki so bili znani Evropi šele, ko jih je odkril Portugalec Ferdinand Megellan leta 1521.

Prebivalstvo teh otokov je zelo pestro in nemirno. Izmed 12 in pol milijona prebivalcev sta sicer dve tretjini katoliške vere, kar pa ne igra posebne vloge, kajti na drugi strani obstoja prebivalstvo iz 43 etnografskih skupin z 200 različnimi plemeni, ki govorijo 100 jezikov in narečij. Važno skupino tvorijo Mori, plemo mohamedanske vere z lastnim sultanom. Filipinci, kakor se imenujejo poedini prebivalci otokov, so politično zelo napredni ljudje in takoj po porazu Špancev so se združili v borbi za narodno svobodo. Za prezidenta so si izbrali takrat Aguinalda in začeli so se boriti proti svojem novemu pokrovitelju. Nad dve leti so trajali krvavi boji in polegli so se šele po Aguinaldovi aretaciji.

Od takrat je preizkusila ameriška vlada vse metode, da bi si podvržla bojevit prebivalstvo otočja. Vedno je pa naletela na odpor in na nepremagljivo željo po samostojnosti, ki so jo zdaj Filipinski otoki končno tudi dobili. Ameriški državniki in poznavalci razmer se pa boje, da prebivalstvo otokov zaradi svoje pestrosti v narodnostnem in jezikovnem pogledu še ni zrelo za samostojno življenje.

Hud nasprotnik samostojnosti Filipinskih otokov, ki je imel tudi velik vpliv na prezidenta Hooverja in zastlago za njegov veto, je sedanjí ameriški državni tajnik za zunanje zadeve Stimson. On je bil od leta 1927. generalni guverner Filipinskih otokov in sicer do leta 1929., ko je bil poklican v Hooverov kabinet. Stimson je svoj čas izjavil, da Filipinci v resnici samostojnosti sploh nečejo, temveč da o nji samo govore. Pisмено se je tudi izrazil,

da se boji morebitnega gospodarskega kaosa in politične anarhije na otokih. Če bi se Zedinjene države odrekale upravi otokov, ki bi jih utegnile zasesti druge velesile, bi vsej verjetnosti Kitajska ali Japonska po smernicah novega zakona morajo zakonodajalci Filipinskih otokov izdelati ustavo, ki to mora izglasovati prebivalstvo in potrditi prezident Zedinjenih držav.

Zedinjene države so izjavile, da so pripravljene čez 10 let prepustiti Filipinske otoke popolnoma prebivalstvu samemu, imajo pa pravico vzdrževati na otokih vojaške in mornariške stanice, obenem se pa obvežejo, da bodo izposlovala otokom mednarodno nevtralnost. Za svojo neodvisnost se morajo Filipinci zahvaliti svetovni gospodarski krizi. Torej je nekdaj na svetu, ki mu je prišla ta vražja kriza prav. Ameriško poljedelstvo se hoče namreč zavarovati pred konkurenco filipinskih poljedelskih pridelkov. Če bi ne bilo teh zakulisnih računov, bi ameriški kongres ne šel tako gladko preko Hooverovega veta. Filipinci, ki so se pod Aguinaldovim vodstvom tako izkazali v borbi za neodvisnost, so si izbrali zdaj za voditelja senatorja Menuela Querzona, ki bo najbrž izvoljen tudi za prvega prezidenta te najmlajše republike.

Prstan angleške kraljice

Krasen smaragdni prstan angleške kraljice Elizabete je prišel zdaj potom družbe v roke nekega ameriškega borznega spekulantu za 25.000 funtov sterlingov. Usoga tega prstana je tesno zvezana z usodo kraljice Elizabete, ki je živela in vladala Angliji od leta 1533 do 1603. Smaragd ji je bil podaril neki ruski plemič, ki se je bil zaljubil v njo in si je pozneje končal življenje. Kraljica je verovala, da jo dragulj ščiti in dala ga je vdelati v prstan, ki ga ni nikoli odložila. Pozneje ga je podarila svojemu ljubčku grofu Essexu in mu pisala, da naj ji ga vrne, če bi njuna ljubezen ugasnila, in da mu bo vse odpustila.

Grof Essex je bil pa obtožen zarote proti domovini, prišel je pred sodišče in obsojen je bil na smrt, čeprav je na žive in mrtve trdil, da je nedolžen. Kraljica je bila do zadnjega trenutka pred usmrtnitvijo prepričana, da ji bo grof prstan vrnil, kar se pa ni zgodilo. Grof je stopil na morišče in

njegova glava je padla. Kraljica je bridko plakala in dva tedna se ni pokazala. Pozneje se je izkazalo, da je bil nesrečni grof izročil prstan svoji sorodnici grofici Nottingham s prošnjo, naj ga takoj pošlje kraljici. O tem je pa zvedel grofičin mož, ki je grofa sovražil, in je prstan vzel. Grofica je pred svojo smrtjo povedala kraljici, kako je bilo s prstanom. Kraljico je to tako potrla, da ni hotela več jesti in je čez 20 dni umrla. Essexovi dediči so prodali prstan v muhi sili za 3000 funtov, kupil ga je neki lord in njegovi otroci so ga zopet prodali. Tako je končno priromal v roke borznega veržnika.

Univerze za neveste

Po velikih nemških mestih so bile zadnja leta ustanovljene nekakšne univerze za neveste, ki jim je namen skrbeti za srečne zakone. To so v bistvu tečajji za dekleta, ki bi se rada omožila. Dekleta se uče šivati, kuhati, gospodinjiti, vzgajati otroke in sploh vsega, kar je potrebno za prijetno in udobno domače ognjišče. Vsako dekle, ki pride na to univerzo, se počuti, kakor bi bilo že omoženo, samo moža še nima. Vse drugo je urejeno tako, kakor v zakonskem življenju. Dekleta dobe otročičke, morajo jih kopati in previjati, poleg tega morajo kuhati, tu pa tam dobe tudi goste in jim morajo pokazati, kaj vse znajo.

Dekleta vstajajo ob 7. jutraj, najprej pri odprtih oknih telovadijo, potem si pa pripravijo zajutrek. Po zajutрку se morajo odločiti, kaj bo za obed, na kar ene kuhajo, druge delajo na vrtu, tretje pospravljajo itd. Popoldne pridejo na vrsto teoretični predmeti. Med njimi je tudi poseben predmet »kako osrečim svojega moža«. O tem predmetu predavata zakonska žena in zdravnik. Zanimivo je, da so vsi zakoni, sklenjeni z nevestami po absolviranju univerzi za neveste, baje srečni.

Da reši prijatelja

Iz Londona poročajo o senzacionalni tekmi za rešitev življenja, ki jo je dobil mlad prirodoslovec. 400 milj daleč je moral hiteti po serum, da reši svoje ga tovariša, ki ga je bila pičila strupena kača. Injekcijo je dobil v zadnjem hipu, le nekaj minut še, pa bi bil izgubljen.

John Ryan v Glasgowu je dobil iz Holandske v steklenici strupeno kačo mambu. Pomotoma jo je pa smatral za nestrupeno in je mirno segel z roko v steklenico. Kača ga je pičila, čez 15 minut se je že zgrudil s silno oteklo roko. Dočim so si zdravniki belili glave, kakšen strup ima v žilah, je pograbil njegov prijatelj steklenico s strupeno kačo in se z ekspresnim vlakom odpeljal v London, tam pa z avtomobilom hitro v kačji dom v živalskem vrtu. Upravitelj doma dr. Barrett je bil brzojavno že obveščen, takoj je spoznal kačo in pripravil serum, ki deluje proti njenemu strupu. Čez pol ure se je požrtvovalni prijatelj peljal z ekspresnim vlakom in rešilnim serom nazaj. Njegov prijatelj je skoraj že umiral, toda nekaj injekcij seruma proti kačjemu strupu mu je v zadnjem hipu rešilo življenje.

MORSKE RIBE

Dnevno sveža pošiljka. Danes v veliki izbiri: škampi, brancini, barboni itd. — Vina prvovrstna, posebno viški opolo po Din 11.—.

OPERNA KLET, Gledališka ulica 2

MORSKE RIBE

Danes v veliki izbiri fine ribe, brancini, orade, kalamari, barboni, ribji rižoto. — Izborna domača in primorska kuhinja.

GOSTILNA „LJUBLJANSKI DVOR“, KOLODVORSKA ULICA ŠT. 28

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znak! — Na vprašanje brez znaka ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

KUPIM

MOTORNO KOLO s prikloico, znamke Harley Davidson, tipe 1931 ali 1932, 750 cm³, malo rabljeno, v dobrem stanju, kupim takoj. Po ugodni ceni pa prodam solo motor HARLEY DAVIDSON 350 cm³, še dobro ohranjen. — Informacije daje Hinko Šmuk, mehanik v Sevnici. 952

MOTOR zaistosterni tok 440 voltov kupim. — Ponudbe: Kovač, Stari trg pri Rakeku. 882

NEDREMČINE

GOSTILNO dobrodošlo, v Rogoški Slatini, oddam takoj v najem. Pojasnila daje: Ivan Vidgaj v Rogoški Slatini. 899

STANOVANJA

OPREMLJENO SOBO z dvema posteljama, s posebnim vvhodom, elektriko in parketom, oddam s 1. februarjem v Rožni dolini, Cesta X, št. 25, pod Rožnikom. 903

DVOSOBNO STANOVANJE v bližini mitnice v Zgornji Šiški oddam s 1. marcem mirni stranki. — Naslov v upravi »Slov. Narod«. 908

DVOSOBNO STANOVANJE kuhinje in pritlikin oddam takoj. — Zgornja Šiška št. 176, »Spančeva pot«. 936

STANOVANJE štirisobno, moderno, sočno, z vsemi pritlikinami bo prosto s 1. majem v visokem pritlikju vile »Roza«, Puhačjeva 12. — Informacije istotam, I. nadst. 955

SLUŽBE TRG. UČENCA krepkega in poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo — sprejme takoj Klum Janko, trg. z mešanim blagom, Prevalje. 954

LEPO EKZISTENCO trajno in lahko, preskrbim sistem, ki razpolaga s 3000 Din gotovine. Vprašati osebno v gostilni Urbas na Uncu pri Rakeku. 953

KJUČAVNICAR-KURJAC več pri strojih, samec, bivši mornar, s spricvalni, išče resno službo. Cenj. ponudbe na: Mr. har Avgust, Rakek. 933

DEKLE čedno, zdravo in pošteno sprejem takoj v pomoč pri gospodinjstvu in v gostini. — Julka Povšnar, Kokra. 950

IZDELUJEJO se najnovejši modeli otroških in tigracnih vozčkov, triciklji, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene. — Ceniki franko. »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozčkov. LJUBLJANA, Karlovska c. 4. 962

PRODAM

PISALNA MIGA Mizico za pisalni stroj in plinako poč zelo ugodno prodaja Založnik, Ljvanska 5.

SADIK smrekovih in macesnovih, krepkih, odda več desetletno Uprava družbe Jezersko, Kokra nad Kranjem. 934

20 INSTRUMENTOV NA PIHALA 20 komadov za 20 ljudi, kompletno, prodam. Obrniti se je na gost. »Borongaj«. Ljvadaraki put br. 1, Zagreb. 951

RAZNO

Sveže, najfinije norveško RIBJE OLJE iz lekarne DR. G. PICCOLIJA v LJUBLJANI — se priporoča bledim in slabotnim osebom.

OBLEKE in SUKNJE kupite najbolje pri A. Presker, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. 11/T

KAM PA KAM, DANES? Na Gospodstvo cesto v gostilni »Kmet«, ker se tam dobe vedno sveže morske ribe (pogledajte si jih v izložbi), in to po zelo nizkih cenah. — Se pripo-roča — Stolič šime. 962

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Najina iskreno ljubljena, zlata mamica, gospa

Frančiška Zemljanova

naju je na Svečnico ob 7. uri zjutraj, po daljšem bolehanju, previde-na s sv. zakramenti za umirajoče, za vedno zapustila.

K večnemu počitku jo spremimo v soboto, dne 4. februarja 1933 ob 1/2 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Bleiweisova cesta št. 16.

Ljubljana, dne 2. februarja 1933.

Jerica in Franica — hčerki